

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

УДК 347.4

DOI <https://doi.org/10.32838/1606-3716/2019.4/08>

Гуйван П.Д.

Полтавський інститут бізнесу

ЗАХИСТ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

У статті проведено вивчення актуального питання правового забезпечення доступу особи до інформації як можливості реалізації конституційного права на інформаційну свободу. Проаналізовані основні науково-теоретичні та законодавчі засади важливого права людини на доступ до інформації. Досліджена позиція Організації Об'єднаних Націй щодо того, що доступ до інформації є основою для демократичного способу життя. Враховані його численні аспекти, такі як право громадськості мати доступ до відомостей, які становлять суспільний інтерес, право засобів масової інформації на доступ до інформації, право окремих осіб запитувати й отримувати дані, що становлять суспільний інтерес, та інформацію, яка може вплинути на їхні приватні права як особистості. Вказано на певні розбіжності у правовому регулюванні права на вільне отримання публічної інформації та права на отримання персональної інформації, необхідної людині для задоволення її приватних потреб та інтересів.

Акцентовано на необхідності забезпечення належного правового механізму здійснення права на доступ до інформації та гарантії його захисту у разі порушення. Це допоможе організувати діяльність учасників інформаційних відносин у належному режимі та протидіяти загрозі свавільства державних суб'єктів у процесі виконання своїх публічних зобов'язань стосовно надання кожній людині доступу до публічної інформації. Окремо досліджено в роботі питання правозастосовної практики Європейської спільноти в цій сфері, як взірця для української національної правової системи. На конкретних прикладах проаналізовано поступ практичного правозастосування ЄСПЛ у досліджуваній площині. Вивчено різні концептуальні підходи до розуміння правового статусу публічних суб'єктів стосовно їхнього обов'язку надавати соціально значиму інформацію будь-якій особі, яка за нею звертається. Встановлено ті критерії, які ЄСПЛ визначає як публічні, ознаки особи, яка прагне отримати таку інформацію для того, аби право особи підлягало захисту за ст. 10 Конвенції. Своєю чергою, за усталеною прецедентною позицією ЄСПЛ там, де йдеться про необхідність отримання інформації/документів, які мають більшу вагу для приватних, аніж суспільних інтересів, застосовуватиметься конвенційна ст. 8. Враховуючи визначеність у цьому питанні, Європейський суд із прав людини і намагався відділити правозахисні засоби, що застосовуються у процесі охорони суб'єктивного приватного інформаційного права особи (права на охорону приватного життя, ст. 8 Конвенції), від публічного права на доступ до соціально значимої інформації (ст. 10 Конвенції).

Ключові слова: доступ до публічної інформації, рішення ЄСПЛ.

Постановка проблеми. У науковій літературі вказується, що інформація становить певну сукупність відомостей, що об'єктивно існує в просторі та становить певну частину матеріального світу

у вигляді просторових явищ [1, с. 172]. Водночас окремі дослідники, відкидаючи наявність матеріального змісту в цих відносинах, постулюють інформацію як певне явище, що існує в сфері вза-

емодії між розумами та об'єктами. За цією концепцією, інформація є дією, яка займає певний час, а не стан буття, що займає фізичний простір, як у разі матеріальних об'єктів. Таку концепцію навряд чи можна підтримати. Будь-яке явище, займаючи місце у просторі, якщо воно не минає миттєво, відбувається та розвивається одночасно і в часі. Протиставлення часового буття певного явища його просторовому перебуванню є таким, що суперечить загальним філософським поглядам на співвідношення характеристик існування матерії. Адже об'єктивний час визнається необхідним атрибутом матерії [2, с. 75–78].

Інформація як об'єкт матеріального світу, що реально існує, займає відповідне місце у темпоральному просторі. Це де-факто фіксується проміжком часу її існування, включаючи періоди створення, обробки, використання та зберігання. Таким чином, у період глобального та радикального розвитку інформаційних технологій та мережевого забезпечення інформація реально розглядається не лише як сукупність відомостей, а як тривалий у часі процес її використання та обміну нею. У цьому розумінні інформаційних відносин наочно відтворюються класичні філософські концепції розуміння об'єктивно існуючого матеріального явища як такого, що триває в той самий момент у просторі і у часі [3, с. 113–114]. З цієї точки зору, інформація як явище є таким самим об'єктом правового регулювання, як інші матеріальні чи нематеріальні об'єкти, а правове опосередкування відносин, що мають значення інформаційних, повинно мати класичний характер, звісно, з огляду на особливості предмета.

Право особи на доступ до інформації є одним із найважливіших елементів свободи слова. Така свобода буде позбавлена ефективності, якщо люди не мають доступу до інформації. Доступ до інформації є основою демократичного способу життя. Тому варто ретельно виявляти тенденцію, спрямовану на відсутність доступу людей до інформації. У права на доступ до інформації є багато аспектів: воно включає: загальне право громадян мати доступ до відомостей, які становлять суспільний інтерес; право засобів масової інформації на доступ до інформації; право окремих осіб запитувати і отримувати дані, що становлять суспільний інтерес, та інформацію, яка може вплинути на їхні приватні права як особистості. Особливістю реалізації права на інформацію є те, що інформаційна свобода є «активізатором» інших прав. Доступ до інформації часто необхідний для окремих осіб, що прагнуть здійснити інші права. Право на інформа-

цію виступає в субсидіарній ролі, тобто без нього ані громадськість, ані індивід не зможуть реалізувати належні їм інші права. Без реалізації права на інформацію неможлива повноцінна реалізація права на участь в управлінні своєю країною [4].

Будь-яке право буде ефективним, якщо воно має правовий механізм здійснення та гарантії його захисту у разі порушення. Оскільки досить значну участь у відносинах щодо здійснення інформаційних прав і свобод людини відіграють компетентні органи владних повноважень, причому у якості зобов'язаної за законом особи, досить припустимою є вірогідність свавільства державних суб'єктів у цьому процесі. У цьому ми часто пересвідчуємося в разі необхідності отримати публічну інформацію, яка за законом має бути відкритою. Насправді ж, попри загальну, здавалося б, урегульованість питання, особи, що звертаються за відомостями в Україні, постійно отримують необґрунтовані відмови в задоволенні запитів на інформацію. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування фактично безпідставно відмовляють у наданні запитуваних відомостей, зараховуючи їх до інформації з обмеженим доступом; неправомірно застосовуються грифи обмеження доступу до інформації, такі як: «опублікуванню не підлягає», «не для друку», «для службового користування». Органи державної влади та органи місцевого самоврядування не повністю виконують вимогу оприлюднювати інформацію про свою діяльність. Є великі труднощі в отриманні громадянами локальних нормативно-правових актів (а в деяких випадках це взагалі неможливо) місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, не говорячи вже про проекти таких актів [5, с. 151–152]. Отже, актуальним є питання про судовий захист права особи на доступ до інформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі цьому питанню присвячені праці таких вчених, як І. Гнибіденко, І. Арістова, А. Марущак, Б. Кормич, Д. Котляр, О. Литвиненко, О. Нестеренко, Ю. Тодика, В. Паламарчук, В. Комаровський, Т. Шевченко, С. Янішевський та ін. Ними було досліджено проблематику окремих аспектів вітчизняного законодавства та правозастосовної практики щодо доступу людини до інформації, якою володіє суб'єкт владних повноважень. Разом із тим поки що недостатньо вивченими залишаються такі актуальні питання, як недотримання розпорядниками інформації прав особи вільно і безперешкодно та своєчасно

отримувати відомості, як про суспільне життя, так і стосовно власних приватноправових прав та обов'язків. Таким чином, поза зоною наукових та законодавчих інтересів нині залишається проблема сваволі та безкарності, що мають місце в національній правовій системі в цій сфері. Наочним та показовим був би досвід європейських правотворчих та правозахисних інституцій. На його дослідження та напрацювання на цій основі нових напрямів української правозахисної діяльності спрямована мета цієї роботи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як відомо, одним з основних джерел національного права, у тому числі в царині захисту інформаційних прав особи, є Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (1950 р.). Зокрема, цей документ визначає, що держави, які його підписали, мусять гарантувати право на свободу слова. Це право включає змогу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів. Здійснення цих свобод, оскільки воно пов'язане з обов'язками і відповідальністю, може підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, з метою запобігання заворушенням чи злочинам, охорони здоров'я чи моралі, захисту репутації чи прав інших осіб, запобігання розголошенню конфіденційної інформації або підтримання авторитету і безсторонності суду. Власне, органом, який уповноважений здійснювати практичне застосування конвенційних приписів шляхом їхнього прецедентного тлумачення, є Європейський суд із прав людини. За своєю сутністю це інституція, яка покликана захищати права, передбачені Конвенцією Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод, і одним із таких прав є право на свободу вираження поглядів, передбачене ст. 10 Конвенції.

Варто зазначити, що практика правозастосування ЄСПЛ в досліджуваній нині площині тривалий час не була стабільною. Це було спричинене різним концептуальним розумінням правового статусу публічних суб'єктів стосовно їхнього обов'язку надавати соціально значиму інформацію будь-якій особі, яка за нею звертається. Важливо було на практиці напрацювати ті критерії, які визначали певні відомості як публічні, та встановити ознаки особи, яка прагне отримати таку інформацію. Адже досить часто відсутнє сутнісне

розмежування публічних даних із тими, інформація про які має приватне практичне значення для конкретного суб'єкта. Враховуючи визначеність у цьому питанні, Європейський суд із прав людини і намагався відділити правозахисні засоби, що застосовуються у процесі охорони суб'єктивного приватного інформаційного права особи (права на охорону приватного життя, ст. 8 Конвенції), від публічного права на доступ до соціально значимої інформації (ст. 10 Конвенції).

Дійсно, не викликає сумнівів, що органи влади створюють значний масив інформації, отримують і зберігають великий обсяг даних від фізичних та юридичних осіб. Це важлива інформація, що впливає на життя усієї спільноти, на можливість реалізації суб'єктивних прав окремого носія. Отже, його змога одержувати необхідну суттєву інформацію, що є в суспільстві, напряду залежить від того, чи вчиняє держава активні дії, щоб опублікувати чи надати на запит відомості, якими вона розпоряджається. Європейський суд неодноразово розглядав справи, в яких заявники вказували на те, що органи держави не надали їм певну інформацію. Однак досі тлумачення Конвенції в коментованій царині зводилися до того, що формулювання ст. 10 не покладає на державу обов'язок вчиняти дії задля введення інформації в обіг, надання її суспільству.

У 1987 р. Європейський суд розглянув справу «Leander v. Sweden» [6]. За обставинами цієї справи пану Торстену Леандеру було відмовлено у доступі до відомостей про нього, що містилися в засекреченому поліцейському реєстрі. Під час розгляду справи ЄСПЛ дійшов висновку, що порушення ст. 10 не було. Суд зазначив: «З положень Указу ясно випливає, що його метою є забезпечення того, щоб особи мали необхідну особисту кваліфікацію. Отже, вказуючи, що заявник не може бути прийнятий із міркувань національного забезпечення призначення на цю посаду, Головнокомандувач ВМФ врахував відповідну інформацію лише для того, щоб переконатися, чи володів пан Леандер одним із необхідних кваліфікаційних чинників для цієї посади. Стаття 10 у ситуації, описаній у цій справі, не надає особі права доступу до реєстру інформації про його особисті характеристики, а так само не покладає на Уряд обов'язок надавати таку інформацію особі» (П. 70–73). Прикметно, що Європейський суд із прав людини також не виявив порушень і конвенційного права на приватність пана Ліндера за ст. 8, встановивши наявність законних підстав та необхідність у демократичному суспільстві таких

форм втручання у його право, які були здійснені Урядом (п. 49 і далі).

Такі підходи неодноразово використовувалися Судом під час розгляду скарг на порушення прав особи на отримання інформації. Зокрема, у справі «Gaskin v. the United Kingdom» заявник Грем Гескін отримав відмову у доступі до особистих документів, що зберігалися у міській раді Ліверпуля, про своє виховання в дитинстві у закладах опіки та прийомних сім'ях. За рішеннями судів йому було відмовлено з огляду на наявність у них конфіденційної інформації про третіх осіб [7]. Було встановлено, що ст. 10 не передбачає обставин у справі, що могли б надавати заявникові право на одержання проти волі місцевої влади доступу до файлу, який утримує цей орган. Суд вважає, що, як це було зроблено у вищезгаданому рішенні Леандера, право на свободу отримання інформації не містить зобов'язання держави передавати інформацію окремій особі (п.п. 51, 52).

Такого ж висновку дійшов ЄСПЛ і у справі «Guerra and others v. Italy» [8], навівши ті самі міркування, що й у справі «Leander v. Sweden». Однак фабула цього спору мала досить визначальне значення для подальшої думки Суду в подібних справах. У цій справі заявники поскаржилися на те, що органи влади їх міста не вжили належних заходів, щоб поінформувати населення про ризики, пов'язані з функціонуванням хімічного заводу біля міста. ЄСПЛ дійшов висновку, що надання інформації громадськості є одним з основних засобів захисту добробуту і здоров'я місцевого населення в ситуаціях, коли навколишнє середовище знаходиться під загрозою. Отже, право на свободу інформації має тлумачитися як таке, що надає повноваження місцевому населенню, яке було або може бути зачеплене промисловою або іншою діяльністю, що становить загрозу для навколишнього середовища, на отримання інформації, зокрема, від відповідних органів (П. 52). Ст. 10 накладає на держави не просто обов'язок надавати громадськості інформацію з питань навколишнього середовища, але також містить позитивне зобов'язання збирати, обробляти та поширювати таку інформацію, яка за своєю природою самостійно не могла б дійти до відома громадськості. Таким чином, захист, наданий ст. 10, має превентивну функцію щодо можливих порушень Конвенції в разі серйозної шкоди навколишньому середовищу, і ст. 10 набула переваги навіть перед прямим порушенням інших основних прав, таких як право на життя або на повагу до приватного і сімейного життя. «Надання

громадськості інформації є одним з основних способів захисту благополуччя і здоров'я населення у ситуаціях, де є загроза довкіллю. І, хоча все ж у цьому рішенні ст. 10 Конвенції була визнана такою, що не підлягає застосуванню в регулюванні конкретної вимоги заявників, однак вісім суддів із двадцяти висловили окремі думки в цій справі, відповідно до яких за певних обставин у ситуації, подібній до розглянутої, ст. 10 могла б бути застосована.

Отже, концепція ЄСПЛ поступово змінювалася і відповідає принципу, свого часу задекларованому самим Судом, що Конвенція є живим механізмом і її сприйняття не може бути навіки усталеним, а має розвиватися, доповнюватися та вдосконалюватися. Перелам у підходах до значення ст. 10 Конвенції стався при розгляді справи «Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary» у 2009 р. Угорська громадська організація «Угорське об'єднання громадських свобод» звернулася до Конституційного Суду Угорщини з проханням надати їй скаргу, що знаходилася на розгляді Суду, щодо змін до кримінального кодексу, які стосувалися злочинів, пов'язаних із наркотиками. Конституційний Суд відмовив у наданні документа. Отримавши відмову в задоволенні своєї апеляції у всіх внутрішніх судових інстанціях, заявник звернувся до Європейського суду із заявою про порушення ст. 10 Конвенції. Суд розглянув справу і дійшов таких висновків. Перш за все, метою громадської організації було отримання інформації задля її поширення та ініціювання в такий спосіб суспільної дискусії з питань протидії обігу наркотиків, позаяк органи влади перешкодили їй це зробити. Європейський суд зауважив, що «монополія Конституційного Суду на інформацію таким чином виступає однією з форм цензури». Тож, попри те, що втручання органів влади ґрунтувалося на законних підставах і мало легітимну мету – захист прав особи (зокрема, на приватність), однак таке втручання, на думку Європейського суду, не було необхідним у демократичному суспільстві. При цьому Суд навів дуже важливу для усвідомлення його нових підходів фразу: «Тим не менше, Суд нещодавно наблизився до ширшого розуміння поняття «свобода одержувати інформацію»... і відповідно до визнання права на доступ до інформації». У цій справі мало місце втручання у здійснення організацією функцій «*вартівного пса*» суспільства через «*цензуру інформаційної монополії*», а не просто відмова в доступі до офіційних документів. Заявник брав участь у законному зборі інформації з питань суспільної

важливості, а влада втручалася на початковому етапі в цей процес шляхом створення адміністративних перешкод. Таким чином, Європейський суд одностайно прийняв рішення про те, що в цій справі держава Угорщина вчинила порушення ст. 10 Конвенції [9, п.п. 28, 29].

У подальшому Суд неодноразово застосовував сформульовану в цій справі позицію, але практика розширення застосування положень ст. 10 Конвенції на різні сфери доступу до інформації тільки розвивається. У 2016 р. Велика палата Європейського суду з прав людини підтвердила цей підхід, захистивши право громадських активістів на доступ до інформації, якщо вона запитується в громадських інтересах. Як бачимо, питання зрушило з мертвої точки і нині публічні інтереси, яким завадить влада, не надаючи достатньої та об'єктивної інформації, підлягають правовому захисту за правилом ст. 10 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Таким чином, визначальним є аспект належності запитуваної інформації до сфери соціального інтересу та важливості. Якщо ж таких чинників в інформації, яка запитується, у публічних суб'єктів немає, а право, дотриманню та захисту якого сприяє запитувач, має суто приватний характер, Суд почав використовувати більш широко тлумачення поняття «свобода отримувати інформацію», тим самим розширивши критерії визнання права на доступ до інформації.

Отже, за вже усталеною прецедентною позицією ЄСПЛ там, де йдеться про необхідність отримання інформації/документів, які мають більшу вагу для приватних, аніж суспільних інтересів застосовуватиметься конвенційна ст. 8. До прикладу, у справі «Roche v. The United Kingdom» [10] поданням заявника було те, що держава не надала йому інформації про свою участь у випробуваннях, порушуючи її позитивний обов'язок поважати його приватне і сімейне життя. Покладаючись головним чином на рішення Суду в справі «Гаскін проти Сполученого Королівства», він стверджував, що має право на інформацію згідно зі ст. 8, щоб дати йому змогу зрозуміти і реагувати на ризики і небезпеки, яким він був підданий, у тому числі пенсійного характеру (п.п. 140, 141).

Розглянувши цю справу, Суд зауважує, що на додаток до переважно негативних зобов'язань у ст. 8 Конвенції можуть існувати позитивні

зобов'язання, притаманні ефективній повазі до приватного життя. При визначенні того, чи існує таке позитивне зобов'язання, воно буде враховувати справедливий баланс, який має бути досягнутий між загальними інтересами громади та конкуруючими інтересами зацікавленої особи, цілі якої у п. 2 ст. 8 мають певну актуальність. У справі Гаскіна існував файл, що містить відомості про історію дитинства заявника, який він не мав змоги повністю вивчити. Суд визнав, що Сполучене Королівство, розглядаючи свої прохання про доступ до цих записів, порушує позитивний обов'язок, який випливає зі ст. 8 Конвенції. За таких обставин Суд вважає, що виник позитивний обов'язок забезпечити «ефективну та доступну процедуру», що дає змогу заявникові мати доступ до «всієї відповідної інформації». За таких обставин Суд вважає, що держава не виконала позитивне зобов'язання із забезпечення ефективної й доступної процедури, що дає змогу заявникові мати доступ до всієї відповідної інформації, яка дасть йому змогу оцінити будь-який ризик, якого він зазнавав під час його участі в тестах (п. п. 158, 163, 167). Наявність зазначеного вище позитивного зобов'язання також було встановлено, якщо заявники попросили доступ до своїх медичних карт і отримали відмову від розпорядника інформацією [11].

Висновки. Поступово вдосконалюючи прецедентну практику захисту інформаційних прав особи, Європейський суд із прав людини виробив стабільну позицію, згідно з якою державні органи, які є суб'єктами розпорядження інформацією, що має соціальний інтерес, мають гарантувати доступ будь-якій особі, інтересів якої торкається публічна інформація, доступ до неї. Це стосується не лише надання своєчасної та повної і кваліфікованої відповіді на запити зацікавленого суб'єкта, а й здійснення позитивного зобов'язання щодо доведення до відома громадян важливої для їхніх прав інформації. Ефективне здійснення прав за ст. 10 Конвенції часто може відбуватися саме шляхом прийняття позитивних заходів із боку владних структур, крім того, за позицією ЄСПЛ, такі ж дії розпорядників інформації часто є обов'язковими навіть в області відносин між приватними особами, коли захищається право на приватність за ст. 8. Невиконання вказаних приписів означає порушення конвенційних правил про свободу інформації.

Список літератури:

1. Право інтелектуальної власності. Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О.А. Підпригори, О.Д. Святоцького. Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. 624 с.
2. Лой А.Н., Шинкарук Е.В. Время как категория социально-исторического бытия. *Вопросы философии*. 1979. № 12. С. 73–86.
3. Трубников Н.И. Проблемы времени в свете философского мировоззрения. *Вопросы философии*. 1978. № 2. С. 111–121.
4. Report of the Special Rapporteur, Mr. Abid Hussain, pursuant to Commission on Human Rights resolution 1993/45, E/CN.4/1995/32, 14 December 1994. URL: <http://hrlibrary.umn.edu/commission/country52/39-add1.htm>
5. Демкова М., Фігель М. Інформація як основа інформаційного суспільства: поняття та правове регулювання. *Інформаційне Суспільство. Шлях України*. Київ : Фонд «Інформаційне суспільство України», 2004. С. 150–163.
6. Рішення ЄСПЛ від 26 березня 1987 р. у справі «Леандер проти Швеції» (Leander v. Sweden), заява № 9248/81. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{"itemid":\["001-57519"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{).
7. Рішення ЄСПЛ від 7 липня 1989 р. у справі «Гаскін проти Об'єднаного Королівства» (Gaskin v. the United Kingdom), заява № 10454/83. URL: <http://www.juridischeuitspraken.nl/19890707EHRMGaskin.pdf>.
8. Рішення ЄСПЛ від 19 лютого 1998 р. у справі «Гуерра та інші проти Італії» (Guerra and Others v. Italy), заява № 14967/89. URL: <https://swarb.co.uk/guerra-and-others-v-italy-echr-19-feb-1998/>.
9. Рішення ЄСПЛ від 14 квітня 2009 р. у справі «TÁRSASÁG A SZABADSÁGJOGOKÉRT проти Угорщини», заява № 37374/05. URL: <http://khpg.org/index.php?id=1241425889>.
10. Рішення ЄСПЛ від 19 жовтня 2005 р. у справі «Роч проти Сполученого Королівства» (Roche v. The United Kingdom), заява № 32555/96. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{"itemid":\["001-70662"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{).
11. Рішення ЄСПЛ від 28 квітня 2009 р. (остаточне від 6 листопада 2009 року) у справі «К. Х. та інші проти Словаччини» (KH and Others v. Slovakia), скарга № 32881/04. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{"itemid":\["001-92418"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{).

Guyvan P.D. PROTECTION OF THE RIGHT TO ACCESS INFORMATION: EUROPEAN EXPERIENCE

This article has examined the topical issue of the legal provision of a person's access to information as an opportunity to exercise the constitutional right to information freedom. The main scientific, theoretical and legislative foundations of an important human right to access information are analyzed. The United Nations position is explored that access to information is the basis for a democratic way of life. Its many aspects have been taken into account, such as the right of the public to have access to information of public interest, the right of the media to access information, the right of individuals to request and receive data of public interest, and information that may affect their private rights, as individuals. Certain differences are indicated in the legal regulation of the right to freely obtain public information and the right to receive personal information necessary for a specific person to satisfy his particular needs and interests. Attention is focused on the need to ensure an adequate legal mechanism for exercising the right of access to information and to guarantee their protection in case of violation. This will help to organize the activities of the participants of information relations in an appropriate manner and to counteract the threat of arbitrariness of state actors in fulfilling their public obligations to provide everyone with access to public information. Separately investigated in this work are questions of the law enforcement practice of the European Community in this area, as a model for the Ukrainian national legal system. With concrete examples, the progress of practical enforcement of the ECHR in the plane under study is analyzed. Various conceptual approaches to understanding the legal status of public actors regarding their obligation to provide socially significant information to any person who applies for it are studied. The criteria that the ECtHR defines as public signs of a person who seeks to obtain such information in order to be eligible for protection under Art. 10 of the Convention. In turn, according to the established case law of the ECtHR, when it comes to the need to obtain information / documents that have more weight for private than public interests, Convention Article 8 should be applied. Given certainty in this matter, the European Court of Human Rights and tried to separate the human rights remedies used in the protection of the subjective private information rights of the person (right to protection of private life, Article 8 of the Convention) from the public right to access socially important information (Article 10 of the Convention).

Key words: access to public information, decisions of the ECHR.